

Brigitta Barth neemt afscheid van Oost-West Kontakten

Ze werd geprezen om haar gedrevenheid, haar voortreffelijke tolkwerk, contacten in de kunstwereld en haar vurige manier van opereren. Afgelopen woensdag nam Brigitta Barth afscheid van de stichting Oost-West Kontakten. (Toenmalig) voorzitter Jan Smit benoemde haar tot erelid van de club.

Ruim 23 jaar geleden legde Barth samen met een paar andere mensen het eerste contact tussen de Tsjechische stad Litomyšl en Roden. Dat contact vormde de basis voor een lange, warme vriendschap. Zij werd automatisch de spil in het contact tussen beide plaatsen: ze zorgde ervoor dat taal geen barrière meer was. Ze vertaalde alle brieven, pleegde telefoontjes, begeleidde werkbezoeken en beantwoorde de vele e-mails. Het had eigenlijk niet zo heel veel gescheeld of het was heel anders verlopen. In 1988 werd Barth gevraagd om samen met een aantal mensen een partnerschap op te zetten met een stad in Tsjechië. "Ze hadden uitgevonden dat ik Tsjechische was en ik zou mooi het vertaal -en tolkwerk kunnen doen, dat was het idee". Daarop stuurden ze een brief naar de ambassade, en kregen een stad toegewezen: Tachov. Een zeer communistische plaats net over de Tsjechische grens, naar bleek. "Ik weet het nog goed: ze kwamen hier met een hele delegatie en hadden een heleboel noten op zang. Het moest precies gaan zoals zij het wilden. Toen dacht ik: 'als dit het is, ben ik weg'. Dat was juist waarvoor ik gevluht ben, het communisme!" "Het contact klikte gelukkig van twee kanten niet en via via kwamen we in contact met Hans Renner, een hoogleraar Midden en Oost-Europese geschiedenis aan de rijksuniversiteit van Groningen. Hij kwam naar Roden om een lezing te geven over de toekomst van Oost-Europa. Hij vertelde over de omwenteling, (de val van het communisme, red.) Renner woonde zelf jarenlang in Litomyšl en zag veel overeenkomsten met Roden. Hij bracht ons in contact met Brydl, een volksvertegenwoordiger van de stad die er later burgemeester werd. Brydl kwam naar Roden waar wij hem vertelden over ons idee van vriendschap. Zo is het allemaal begonnen". Barth reisde onder andere met Verkerk, voormalig burgemeester van Roden, en Harmannus Kuper naar Litomyšl om ze te laten kennismaken met de stad en onderzoek te doen. "In het begin was er vooral veel hulp nodig. We hebben toen letterlijk gevraagd: 'Wat kunnen wij doen aan jullie situatie?'" Praktische dingen als ziekenhuisbedden, looprekjes, ambulanceauto's werden getransporteerd naar het Tsjechische plaatsje. "Voor twee jaar terug is er nog een afgeschreven brandweerauto uit Veenhuizen naar toegegaan. Die wordt daar dankbaar gebruikt". Later, toen er langzamerhand weer structuur kwam in de stad, is de uitwisseling tussen mensen begonnen.

Schakers, voetballers en kinderen kwamen naar Roden om hier de cultuur te proeven. Andersom bezochten veel Rodenaren concerten, festivals en kunstmarkten in Tsjechië. "Litomyšl heeft een enorm sterke cultuur. Daarin kunnen wij weer veel van hen leren. Het Smetana festival is daar een goed voorbeeld van. Dat is inmiddels een bekend fenomeen geworden hier, ieder jaar bezoeken bussen vol Rodenaren het klassieke muzieksfestival. Maar het aller belangrijkste van de contacten vind ik dat verschillende culturen elkaar ontmoeten. Dat het bijdraagt tot verdraagzaamheid en begrip voor elkaar. En er ontstaat een band voor het leven. Dat vind ik mooi.

Een van de dingen die Barth het meest is bijgebleven is het verhaal van een Tsjechische kunstenares, mevrouw Jandova. Zij was een van de eerste kunstenaars die in het

Koetshuis exposeerde in het kader van de uitwisseling. "Ze kwam samen met een vriendin in haar spiksplinter nieuwe Lada naar Roden. Onderweg in Duitsland kregen ze pech. Een baksteen vloog door de ruit van haar nieuwe auto. We probeerden meteen een nieuw raam voor haar te bestellen, wat niet lukte want: wie reed hier nou in een Lada? Terwijl we het Koetshuis inrichtten, vertelde ze niet over haar werk, maar over haar auto. Zo trots was ze daar op. Uiteindelijk heeft Jindrich (Barth's echtgenoot, red.) twee paar gehoorbeschermers gekocht en zo zijn ze teruggerezen. Jandova is inmiddels overleden maar zoiets vergeet je nooit weer". Behalve dat ze het belangrijk vindt dat er eens 'fris bloed' in de stichting moet, is het vooral haar drukke leven waardoor ze besloten heeft op te stappen. Ze runt haar eigen galerie met -uiteraard- Tsjechische kunst en glaswerk, ze past regelmatig op haar kleinkinderen en krijgt vaak vrienden en kennissen uit haar geboorteland over de vloer. Lachend: "Wat dat betreft blijf ik nauw betrokken hoor. Ik ben en ik blijf een opvanghuis!"